

En fördjupad bild av

Ungas bostads- situation i Sverige

Ung idag 2025:2

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor
(MUCF) 2025

Uppdragsansvarig: Vanessa Sevedag

Webb: www.mucf.se

Bilder: Mostphotos, Pexels.se

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i uppdrag av regeringen att följa upp målet för ungdomspolitiken att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Denna rapport är en del i detta uppdrag.

Ungefär hälften av unga 16–29 år bor idag med sina föräldrar, men andelen minskar kraftigt med stigande ålder. Samtidigt finns det unga över 25 år som bor med sina föräldrar. Unga som har arbete eller är i studier och unga utan aktivitetsersättning bor i lägre grad med föräldrar.

De flesta unga är nöjda med sin bostadssituation och platsen där de bor. En fjärdedel oroar sig samtidigt för att bli bostadslösa. Det finns skillnader mellan killar och tjejer och utrikes respektive inrikes födda. Utrikes födda unga är i lägre grad nöjda med sin bostadssituation och platsen där de bor och har i högre grad upplevt diskriminering när de sökt bostad. De oroar sig i högre grad än inrikes födda för att bli bostadslösa. Killar har i högre grad både hotats av vräkning och blivit vräkta än tjejer. Tjejer oroar sig samtidigt i högre grad för att bli bostadslösa och har i högre grad än killar upplevt sig orättvist behandlade när de sökt bostad.

Att unga har goda boendeförhållanden är en viktig del av att unga ska ha makt att forma sitt eget liv. Många unga upplever idag att de har en god boendesituation. Samtidigt finns det flera utmaningar på bostadsmarknaden som kan vara särskilt stora hinder för unga. Exempelvis förutsättningar att få lån och inkomstkrav för att få en hyresrätt. Det finns även skillnader i boendeförhållanden som visar på att levnadsvillkoren skiljer sig för unga efter födelseland och sysselsättning. Det ekonomiska läget, med inflation och ökad arbetslöshet, riskerar att förvärra de hinder som redan finns och öka skillnaderna mellan olika grupper av unga.

Arbetet med denna rapport har genomförts av Vanessa Sevedag (uppdragsansvarig) och Hanna Holmberg på avdelningen för utredning.

Stefan Holmgren

Vikarierande generaldirektör

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning.....	5
Inledning	7
Syfte	8
Undersökningens genomförande och redovisning	8
Tidigare kunskap	12
Boendesituation och bostadsmarknaden i Sverige	13
Ungas boende.....	17
Ungas syn på sin boendesituation.....	24
Avslutande diskussion	34
Referenser.....	40
Bilaga 1. Attityd- och värderingsstudien 2024	42

Sammanfattning

Regeringens ungdomspolitiska mål är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (regeringens proposition 2013/14:191). Den här rapporten är en del i MUCF:s arbete med att följa hur ungas levnadsvillkor utvecklas gentemot detta mål. Rapportens syfte är att ge en fördjupande bild av ungas bostadssituation och lyfta skillnader mellan killar och tjejer, unga i olika åldrar och mellan inrikes och utrikes födda unga. Nedan redovisas de huvudsakliga slutsatserna i rapportens olika kapitel.

Kapitlet om Ungas boende visar att:

- Hälften av unga 16–29 år bor tillsammans med sina föräldrar. Det är vanligare att killar bor med föräldrar jämfört med tjejer.
- Andelen unga som bor med sina föräldrar minskar kraftigt med stigande ålder. 94 procent av unga 16–19 år bor med sina föräldrar, medan 11 procent bland unga i åldern 25–29 år gör det.
- Bland unga 16–29 år som inte bor med sina föräldrar, bor 50 procent med en partner/sambo/make/maka och 41 procent bor ensamma. 6 procent bor med eget eller partners barn.
- Antalet unga i åldern 18–29 år som hotats av vräkning ökade under 2023 jämfört med året innan. Framför allt var det unga i åldern 25–29 år som hotades av vräkning. En tydlig ökning syns bland unga män.
- Antalet genomförda vräkningar minskade däremot bland unga under 2023. Antalet vräkta är högst bland unga män i åldern 25–29 år och i denna grupp har antalet ökat marginellt jämfört med 2022. Bland övriga grupper har antalet som vräkts från sina bostäder minskat.

Kapitlet om Ungas syn på sin boendesituation visar att:

- 74 procent av unga i åldern 16–29 år är nöjda med sin bostadssituation.
- 80 procent av unga i åldern 16–29 år är nöjda med platsen där de bor.
- 46 procent av unga i åldern 16–29 år tror att de kan påverka sitt boende.
- Ungar 16–19 år är i högre grad nöjda med sin bostadssituation och platsen där de bor än unga 20–29 år. Men 16–19-åringarna instämmer i lägre grad att de kan påverka sitt boende jämfört med unga i högre åldrar.
- Utrikes födda unga instämmer i lägre grad än inrikes födda unga att de är nöjda med sin bostadssituation och platsen där de bor.
- 24 procent av unga oroar sig för att bli bostadslösa. Det är vanligare att tjejer, utrikes födda och unga 20–29 år oftare oroar sig för att bli bostadslösa jämfört med killar, inrikes födda och unga 16–19 år.
- 9 procent av unga uppger att de har blivit orättvist behandlade när de sökt bostad. Det är en högre andel tjejer och utrikes födda unga som uppger orättvis behandling än killar och inrikes födda unga.

Inledning

Målet för ungdomspolitikerna är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor och makt att forma sina liv. Att ha tillgång till en bra bostad har stor betydelse för att unga ska ha goda levnadsvillkor (Skr. 2020/21:105). Det är en del av ungas självständighetsutveckling att hitta eget boende och etablera sig på bostadsmarknaden. Ungas boendesituation påverkas av flera faktorer. Dels befinner sig unga i en period där de går från att vara barn, som i de flesta fall bor med sina föräldrar, till att själva bli vuxna och flytta hemifrån. Dels förutsätter bostadsmarknaden att den unga har ekonomiska förutsättningar att betala kostnaderna för boendet.

Inträdet på bostadsmarknaden sker ofta i samband med ungas etablering på arbetsmarknaden eller i övergången till vidare studier. Detta sätter gränser för ungas möjligheter på bostadsmarknaden, inte minst för unga utan arbete och unga som saknar pengar för att köpa en bostad. Ytterligare utmaningar är att det ofta råder brist på bostäder på orter med lärosäten. Det medför att många unga som vill studera på universitet och högskolor har svårt att hitta boende på studieorten. I den här rapporten beskriver MUCF hur unga bor och hur de upplever sin boendesituation, samt vilka grupper av unga som möter större utmaningar på bostadsmarknaden.

Syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har i uppdrag att följa hur ungas levnadsvillkor utvecklas gentemot det ungdomspolitiska målet. Det görs på flera olika sätt inom ramen för myndighetens ungdomspolitiska uppföljningssystem. Bland annat redovisar och följer myndigheten statistik om ungas levnadsvillkor, vilken kompletteras med en årlig rapport. Rapporten publiceras i två delar, där detta är den ena. Utöver denna fördjupningsrapport har MUCF också tagit fram en rapport som ger en översiktlig bild av ungas levnadsvillkor inom fler områden (MUCF 2025:1).

I den här rapporten ger MUCF en fördjupande bild av hur ungas bostadssituation ser ut idag. Myndigheten lyfter fram skillnader i levnadsvillkor mellan unga killar och tjejer, mellan unga i olika åldrar samt mellan inrikes och utrikes födda unga. Tidigare undersökningar (MUCF 2011) visar även att unga med funktionsnedsättning är en grupp som möter större utmaningar på bostadsmarknaden. Därutöver visar flera studier (Hyresgästföreningen 2023, MUCF 2011 och 2022) att ekonomiska förutsättningar spelar en viktig roll för ungas förutsättningar på bostadsmarknaden. Eftersom sysselsättning påverkar en individs ekonomiska förutsättningar jämförs även resultat efter ungas sysselsättning.

Undersökningens genomförande och redovisning

Det finns flera olika sätt att undersöka ungas boende och flera datakällor med information om olika aspekter av boendesituationen, däribland Statistiska centralbyråns (SCB) undersökning av levnadsförhållanden (ULF), registerdata från SCB och Kronofogdemyndigheten samt MUCF:s egna enkäter nationella ungdomsenkäten och attityd- och värderingsstudien.

Mot bakgrund av att attityd- och värderingsstudien riktar sig specifikt till unga och genomförts under 2024 har dessa resultat använts för de flesta analyser i rapporten. Enkäten innehåller flera frågor om hur unga bor och hur unga upplever sin boendesituation. Attityd- och värderingsstudien skickades ut till 12 000 unga 16–29 år under 2024 och har en svarsfrekvens på 38 procent. Att ett stort antal unga besvarat enkäten medför goda möjligheter till analyser utifrån olika bakgrundsvariabler.

Utöver resultat från attityd- och värderingsstudien används även indikatorerna ”boendeform” (SCB, undersökning av levnadsförhållanden 2009–2023), ”vräkta” samt ”hotade av vräkning” (Kronofogdemyndigheten). För andelen unga med aktivitetsersättning som bor med föräldrar har registerdata från Statistiska centralbyrån (SCB) använts.

Begrepp och resultatredovisning i rapporten

Resultat från enkätundersökningen attityd- och värderingsstudien som visar på skillnader mellan olika grupper av unga eller över tid diskuteras enbart i löptext om skillnaderna är statistiskt säkerställda. I figurerna förekommer både resultat där skillnaden mellan olika grupper av unga är statistiskt säkerställd och resultat där det inte finns en statistiskt säkerställd skillnad mellan hur olika grupper svarat.

På grund av att andelen unga som är födda i eller utanför Sverige inte är jämnt fördelad i befolkningen kan det i vissa fall vara svårt att göra intersektionella analyser utifrån födelseland. Det beror på att ett litet urval innebär större osäkerhet i skattningarna. En större felmarginal medför att skillnaderna behöver vara stora för att de ska vara statistiskt säkerställda.

I analysen av attityd- och värderingsstudien har resultaten viktats efter ungas juridiska kön och registrerade ålder.

Det ungdomspolitiska målet omfattar unga i åldern 13–25 år. Beroende på vilken källa som används kan åldersintervallet som omfattas i analysen skilja sig åt. Detta anges i diagram respektive löptext. I stora delar av rapporten inkluderas även unga upp till 29 år i analysen eftersom attityd- och värderingsstudien vänder sig till gruppen unga 16–29 år.

Definitioner för olika grupper av unga i rapporten

Tjej/kille

När resultatet redovisas uppdelat på kön används begreppen tjejer och killar. Med tjejer och killar avses antingen juridiskt kön, eller det kön som unga själva har identifierat att de har. Båda sätten att identifiera kön förekommer i denna rapport, vilket beror på att indikatorerna som används kommer från olika källor, och kan ha sin grund i exempelvis både registerdata och enkätundersökningar.

Unga inrikes/utrikes födda

Unga som är inrikes födda är unga som är födda i Sverige. Unga utrikes födda är unga som är födda i något annat land än Sverige. Observera att indelningen inte tar hänsyn till var den ungas föräldrar är födda.

Unga med/utan aktivitetsersättning

Unga 19–29 år som har en sjukdom eller en funktionsnedsättning som medför att de inte kan arbeta heltid under minst ett år, kan få aktivitetsersättning. Unga med aktivitetsersättning har fått aktivitetsersättning och unga utan aktivitetsersättning har inte fått aktivitetsersättning under aktuell mätperiod.

Ålder

När resultat visas uppdelat på ålder förekommer flera olika indelningar. I de flesta fall redovisas resultat för åldersgruppen 16–29 år, indelat i tre kategorier: 16–19 år, 20–24 år och 25–29 år. I några fall finns enbart resultat för vuxna. I dessa fall redovisas resultaten för unga från 18 år.

Sysselsättning

Då resultat visas uppdelat på ungas sysselsättning delas resultaten in efter om den unga arbetar, studerar eller har annan sysselsättning. Annan sysselsättning innebär exempelvis att den unga är arbetslös, hemma utan arbete, föräldraledig eller sjukskriven. En stor andel i denna grupp består av individer med annan, ej specificerad, sysselsättning.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad i fem kapitel:

1. I kapitel ett beskrivs bakgrunden till rapporten, hur den är upplagd och hur olika begrepp definieras. Det innehåller även en kort beskrivning av metoden.
2. I kapitel två sammanfattas tidigare kunskap om ungas boende och faktorer som påverkar ungas boendesituation.
3. I kapitel tre beskrivs hur unga bor och vilka skillnader som finns mellan ungas boende efter kön, födelseland och ålder.
4. I kapitel fyra beskrivs ungas upplevelse av sin bostadssituation.
5. I kapitel fem förs en avslutande diskussion om ungas boendesituation och deras upplevelse av den.

I alla avsnitt redovisas resultaten först för hela gruppen unga, därefter uppdelat på kön och ålder. Sedan redovisas resultaten uppdelat på inrikes och utrikes födda unga. I kapitel tre finns även boendestatistik om unga med aktivitetsersättning.

Tidigare kunskap

I detta kapitel presenteras tidigare kunskap om ungas boendesituation och bostadsmarknaden i Sverige. Kunskapen har inhämtats från myndigheter och civilsamhällesorganisationer. Sammanställningen ger en översiktlig bild av kunskapsläget.

Boendesituation och bostadsmarknaden i Sverige

Brist på bostäder i många kommuner, men fler bedömer läget balanserat

Enligt Boverkets senaste bostadsmarknadsenkät¹ från 2024 är det fler kommuner som bedömer att bostadsmarknaden som helhet är i balans jämfört med 2023, medan antalet kommuner som bedömer underskott på bostäder har minskat. Det är också färre kommuner som bedömer att det råder underskott på bostadsmarknaden för unga, antalet har minskat flera år i rad. Samtidigt är det många kommuner som har brist på bostäder för personer med funktionsnedsättning. Totalt sett är det fortfarande många kommuner som rapporterar ett underskott på bostadsmarknaden, om än i mindre omfattning än tidigare år. Kommunerna bedömer även att underskottet väntas öka om tre år och att läget på bostadsmarknaden riskerar att försämrans (Boverket 2024).

Fler bor kvar hemma och många får ekonomisk hjälp av föräldrar

En rapport² från Hyresgästföreningen 2023 visar att en fjärdedel av unga 20–27 år bor hemma hos sina föräldrar, vilket är en något högre andel än 2021. Det är en högre andel som bor kvar i föräldrahemmet bland 20–21-åringar, jämfört med unga i åldern 25–27 år. Av de som bor kvar hemma hos föräldrar visar undersökningen att en klar majoritet (77 procent) skulle vilja bo på annat sätt. Undersökningen visar också att unga vuxna som bor hos sina föräldrar är en mer ekonomiskt utsatt grupp än unga som flyttar hemifrån. Mer än hälften som bor hemma hos föräldrar har fått ekonomiskt stöd av föräldrar eller vänner det senaste året. Organisationen menar att den långsiktiga trenden är tydlig – att det blir svårare för unga att flytta hemifrån. Detta eftersom andelen unga som bor hemma hos sina föräldrar stadigt har ökat sedan mätningarna startade, samtidigt som gruppen med eget boende har minskat i nästan samma omfattning. 15 procent av unga vuxna bodde hemma hos sina föräldrar år 1997, motsvarande andel var 26 procent år 2023. Andelen unga som hade eget boende var 75 procent år 1997, medan andelen år 2023 var 65 procent (Hyresgästföreningen 2023).

MUCF:s rapport ”Fokus 22, Ett liv som andras – om ungas ekonomiska utsatthet” visar att unga som bor ensamma är ekonomiskt utsatta i högre utsträckning än de som bor kvar med sina föräldrar (MUCF 2022). Ungas förutsättningar till goda levnadsvillkor är nära sammankopplade med ungas ekonomiska villkor. Att kunna tillgodose sina basala behov, inklusive boende, är beroende av ungas ekonomiska situation. Ungas ekonomiska situation är i sin tur nära kopplad till deras anknytning på arbetsmarknaden. Och unga som arbetar har ofta högre inkomster jämfört med unga som studerar eller av andra skäl står utanför arbetsmarknaden.

¹ Boverket gör årligen en nationell undersökning riktad till Sveriges 290 kommuner. Svaren består av kommunernas egna bedömningar om läget på bostadsmarknaden.

² Hyresgästföreningen gör undersökningar vartannat år sedan 1997 om unga vuxnas boende i åldrarna 20–27 år.

Ungas boendekostnader ökar

I slutet av 2023 fanns drygt 5,2 miljoner bostäder i Sverige. Av dessa är 1,6 miljoner hyresrätter (SCB 2024). Trots att hyresrätten dominerar i 259 av landets kommuner har antalet hyresrätter per capita minskat i takt med att unga som bor med föräldrar har ökat (Hyresgästföreningen 2023). Detta kan påverka unga eftersom Hyresgästföreningen menar att hyresrätter är avgörande för ungas inträde på bostadsmarknaden. Enligt organisationen har ungas boendekostnader också ökat med 1 000 kronor i månaden 2023 jämfört med 2021. En genomsnittlig månads-kostnad ligger på 5 395 kr enligt senaste undersökningen, att jämföra med 4 404 kr år 2021. Undersökningen visar även att priserna i det ägda boendet också har stigit markant. Statistik från SCB³ visar att hyrorna ökade med i genomsnitt 5 procent under 2024. Det är en högre hyreshöjning än 2023 då den låg på 4,1 procent. Hyresförändringen har varierat de senaste tio åren, men 2024 års hyresförändring är den högsta på länge. I snitt ligger hyran för en trerums-lägenhet på 8 641 kronor, medan den för en tvåa ligger på 7 037 kronor och för en etta på 5 119 kronor. Vad gäller nybyggda trerumslägenheter är hyran betydligt högre, i snitt ligger den på 11 125 kr (SCB 2024). En tidigare kartläggning av hyror i bostadslägenheter visar också att de varierar i olika delar av landet. Mindre kommuner⁴ har en lägre hyresnivå än större kommuner och storstadsområden (SCB 2022).

Unga i storstadskommuner har svårare att hitta bostad och flyttar hemifrån senare

MUCF:s senaste Fokusrapport från 2024, ”Fokus 24 Platsens betydelse – unga på landsbygd”, belyser bredd ungas levnadsvillkor och hur de skiljer sig åt bland unga i landsbygder, städer och storstäder. Rapporten visar bland annat att unga i landsbygdskommuner i högre utsträckning har arbete och att unga i storstadskommuner har svårare att hitta bostad och flyttar hemifrån senare än unga som inte bor i en storstadskommun. Unga i storstadskommuner anger i lägre utsträckning att de har goda möjligheter att hitta ett bra boende jämfört med unga i landsbygdskommuner och blandade kommuner.⁵ Unga som bor i landsbygder känner sig också oftare trygga i sitt bostadsområde på kvällen än unga i centralorter (MUCF 2024).

Även Hyresgästföreningen (2023) lyfter i sin undersökning att geografisk utgångspunkt påverkar unga vuxnas möjligheter att flytta hemifrån. Rapporten konstaterar att det är skillnad i förutsättningar på bostadsmarknaden utifrån var i landet unga bor. Av de geografiska områden⁶ som organisationen har undersökt visar det sig vara flest unga som bor hemma med föräldrar i Stockholms län. Andelen är betydligt lägre i en stad som Växjö, medan andelen unga som har eget boende är större i samma nämnda stad och betydligt mindre i Stockholms län.

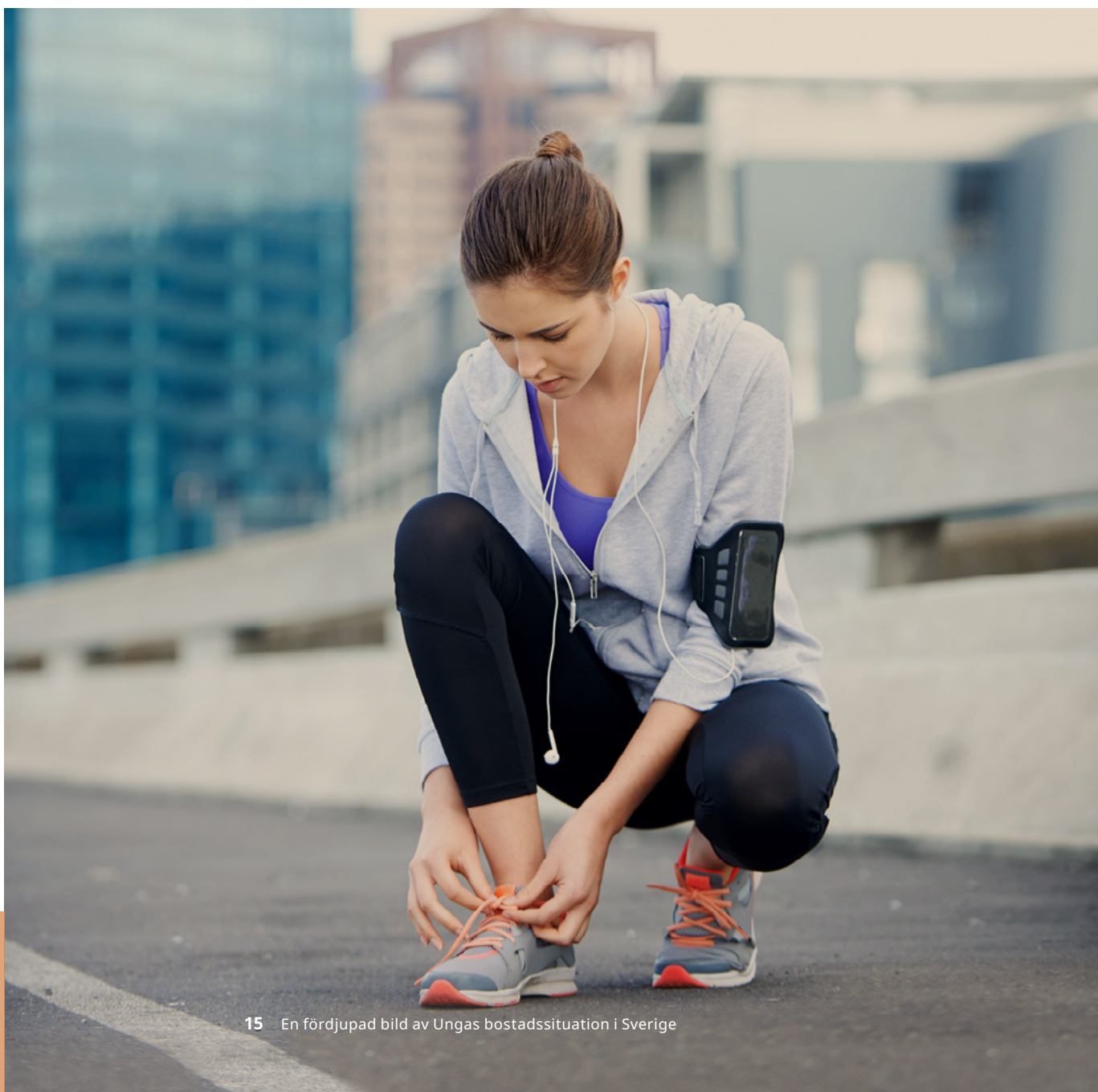
³ Hyrorna anges inklusive kostnader för uppvärmning och vatten, exklusive kostnad för hushållsel och hyra för avgifts-belagda bilplatser. Statistiken visar hyresnivåer och hyresförändringar i hyresrätter. Uppgifterna redovisas efter region, antal rum, byggår och ägarkategori. Undersökningen bygger på ett statistiskt urval på cirka 16 000 lägenheter i flerbo-stadshus och småhus i hela landet.

⁴ Gränsen mellan mindre och större kommuner går vid 75 000, enligt SCB.

⁵ I blandade kommuner bor mer än 50 och mindre än 80 procent av befolkningen i urbana områden.

⁶ Stockholms län, Storgöteborg, Malmö/Lund, Jönköping, Växjö och övriga Sverige.

Senast MUCF (dåvarande Ungdomsstyrelsen) belyste ungas bostadssituation mer genomgripande var i en Fokusrapport från 2011. Myndigheten beskrev insatser som gjordes lokalt för att underlätta ungas etablering på bostadsmarknaden samt ungas egna strategier för att hitta ett boende. Rapporten visade bland annat att det fanns skillnader i boendesituation mellan olika grupper av unga. Unga kvinnor och förvärvsarbetande flyttade hemifrån i större utsträckning än unga män och studenter samt de som inte studerade eller förvärvsarbetade. Grupperna inrikes födda med två utrikes födda föräldrar och unga med funktionsnedsättning tillhörde de grupper som i minst utsträckning flyttade hemifrån. Nära åtta av tio unga uppgav att de var nöjda med sin bostadssituation. Unga kvinnor trivdes med sin bostadssituation i mindre utsträckning än unga män, exempelvis vad gäller att känna sig trygg i sitt bostadsområde. Drygt hälften av landets kommuner uppgav 2011 att det var brist på den typen av bostäder som unga efterfrågade i den egna kommunen. Särskilt utbredd var bostadsbristen i storstadsregionerna och i de större högskoleorterna (Ungdomsstyrelsen 2011).

Unga i Sverige flyttar hemifrån tidigare än i andra länder och är något mer trångbodda

En europeisk utblick visar att unga vuxna i Sverige är näst tidigast i EU med att flytta hemifrån. Genomsnittsåldern för att lämna föräldrahemmet är 21,8 år, vilket kan ställas i relation till genomsnittsåldern i unionen som ligger på 26,3 år. I Finland flyttar unga hemifrån tidigast och unga i Danmark flyttar vid samma ålder som unga i Sverige. Sett över en längre tidsperiod har dock genomsnittsåldern då unga flyttar hemifrån ökat med ett år i Sverige. 2014 var genomsnittsåldern 20,8 år. Unga bor alltså kvar hos föräldrar något längre idag än tidigare. Statistik visar också att unga kvinnor i EU flyttar hemifrån tidigare än unga män, i Sverige är genomsnittsåldern 21,6 år för tjejer och 22 år för killar (Eurostat 2023).

Statistik från Eurostat visar att 28 procent av unga 15–29 år i Sverige är trångbodda, vilket är lite över genomsnittet i EU på 25 procent. Vid en närmare undersökning av gruppen unga 20–24 år ligger Sverige över den genomsnittliga nivån, 36 jämfört med 28 procent (Eurostat 2023).

Unga i hemlöshet

Socialstyrelsen följde 2023 upp hemlöshet i Sverige. Undersökningen följde dels upp personer i akut eller tillfällig hemlöshet, dels personer som hade en långvarig boendeplacering med hjälp av socialtjänsten. Resultaten pekar på att över 27 000 personer var hemlösa och att hemlöshet är mer utbredd i större städer. Unga 18–24 år utgjorde 10 procent av personerna med en långvarig boendelösning genom socialtjänsten. Bland de med en akut eller tillfällig hemlöshetsituation utgjorde unga 14 procent av personerna under mätperioden. De flesta unga i denna situation hade eget ordnat tillfälligt boende, exempelvis hos familj, bekanta, inneboende eller i andra hand med kort kontrakt. Vissa personer i denna grupp hade ingen kontakt med socialtjänsten och det är den grupp hemlösa det finns minst kännedom om (Socialstyrelsen 2024).

Ungas boende

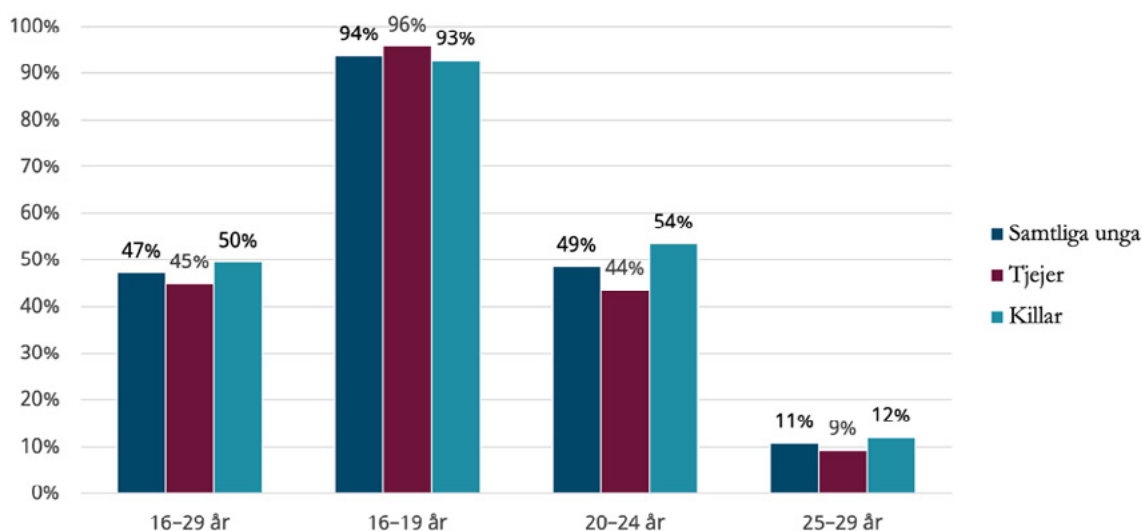
I det här kapitlet beskriver MUCF hur ungas boende ser ut idag. Här beskrivs också skillnader i boende efter kön, födelseland, ålder och med aktivitetsersättning.

- Hälften av unga 16–29 år bor tillsammans med sina föräldrar. Det är vanligare att killar bor med föräldrar jämfört med tjejer.
- Andelen unga som bor med sina föräldrar minskar kraftigt med stigande ålder. 94 procent av unga 16–19 år bor med sina föräldrar, medan 11 procent bland unga i åldern 25–29 år gör det.
- Bland unga 16–29 år som inte bor med sina föräldrar, bor 50 procent med en partner/sambo/make/maka och 41 procent bor ensamma. 6 procent bor med eget eller partners barn.
- Antalet unga i åldern 18–29 år som hotats av vräkning ökade under 2023 jämfört med året innan. Framför allt var det unga i åldern 25–29 år som hotades av vräkning. En tydlig ökning syns bland unga män.
- Antalet genomförda vräkningar minskade däremot bland unga under 2023. Antalet vräkta är högst bland unga män i åldern 25–29 år och i denna grupp har antalet ökat marginellt jämfört med 2022. Bland övriga grupper har antalet som vräkts från sina bostäder minskat.

Hur ungas boende ser ut idag

Knappt hälften av unga 16–29 år bor med föräldrar

47 procent av unga 16–29 år bor med sina föräldrar år 2024. Det är en högre andel killar än tjejer som bor med sina föräldrar, 50 jämfört med 45 procent. Andelen unga som bor med föräldrarna minskar med stigande ålder. 94 procent av unga 16–19 år bor med föräldrarna. Andelen minskar till 49 procent för åldersgruppen 20–24 år och 11 procent för åldersgruppen 25–29 år. Det är lika vanligt att utrikes födda och inrikes födda unga bor med sina föräldrar.

Figur 3.1. Unga 16–29 år som bor med föräldrar, efter kön och ålder. År 2024. Procent.

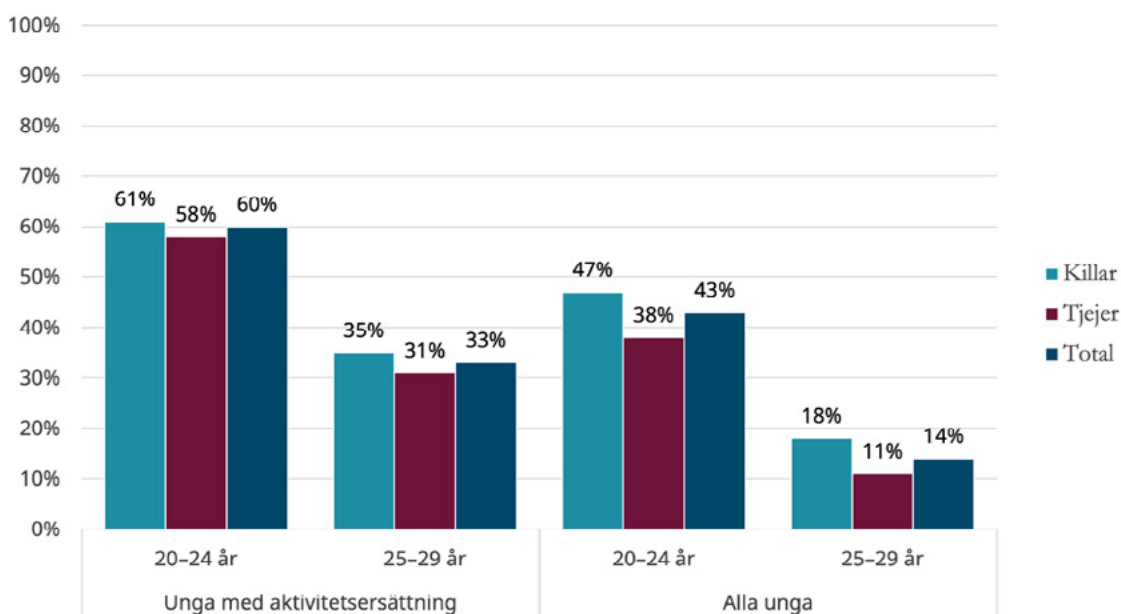
Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Det finns även skillnader mellan unga efter vilken sysselsättning de har. Det är en lägre andel unga som arbetar som bor med sina föräldrar än unga som studerar eller har annan sysselsättning.⁷ Bland unga som arbetar är det 23 procent som bor med sina föräldrar jämfört med 65 procent bland unga som studerar och 56 procent bland unga som har annan sysselsättning. En hög andel unga som studerar tillhör åldersgruppen 16–19 år, vilket troligen förklarar andelen som bor med föräldrar.

⁷ Annan sysselsättning innebär exempelvis att den unga är arbetslös, hemma utan arbete, föräldraledig eller sjukskriven.

Unga med aktivitetsersättning bor i högre utsträckning med föräldrar

För att undersöka skillnader i förutsättningar att flytta från föräldrahemmet mellan unga med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och andra unga har registerdata från SCB använts. Registerdata avser år 2021. Resultatet visar att en högre andel unga 20–29 år med aktivitetsersättning⁸ är folkbokförda hos sina föräldrar jämfört med unga totalt. Bland unga 20–24 år med aktivitetsersättning är det 60 procent som är folkbokförda hos sina föräldrar jämfört med 43 procent bland samtliga unga 20–24-åringar. Även bland unga 25–29 år är skillnaden stor mellan grupperna. 33 procent av unga 25–29 år med aktivitetsersättning är folkbokförda hos sina föräldrar, jämfört med 14 procent av unga 25–29 år totalt.

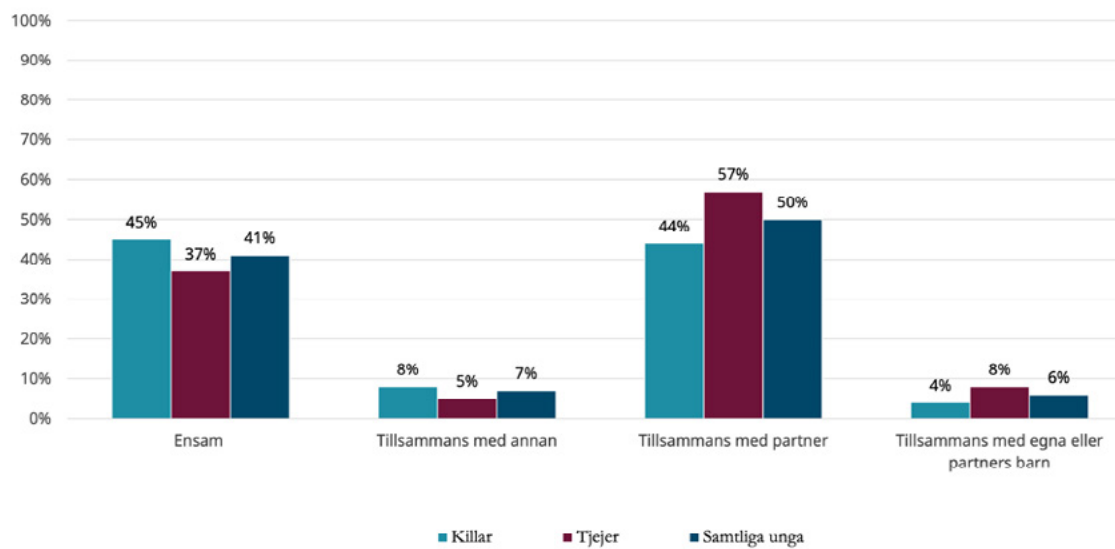
Figur 3.2. Unga 20–29 år som bor med föräldrar, med aktivitetsersättning och totalt, efter kön och ålder. År 2021. Procent.

Källa: SCB.

⁸ Aktivitetsersättning kan sökas av unga i åldern 19–29 år med nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning.

Vanligast att bo med partner bland unga som flyttat hemifrån

Bland unga 16–29 år som inte bor hos föräldrar är det vanligast att bo tillsammans med en partner, sambo, make eller maka, vilket 50 procent gör. 41 procent av unga som inte bor hos föräldrar bor ensamma och 7 procent bor med någon annan (exempelvis vän, syskon eller inneboende). 6 procent bor tillsammans med sitt eget och/eller sin partners barn. Det är vanligare att tjejer bor med en partner och med sina/partners barn jämfört med killar, medan det är vanligare att killar bor ensamma jämfört med tjejer.

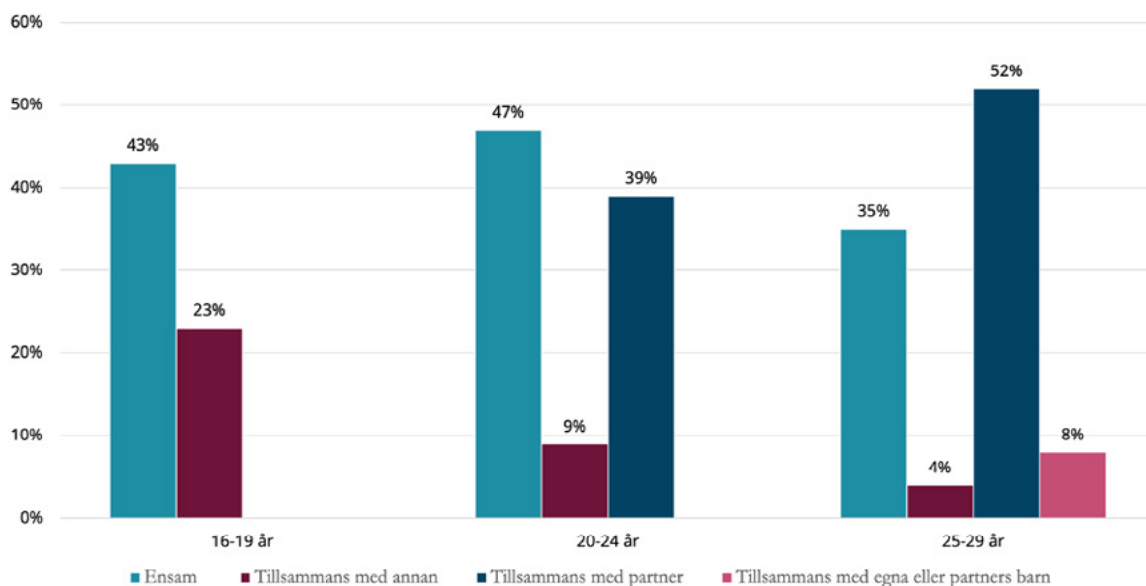
Figur 3.3. Ungas boende i åldern 16–29 år, av unga som inte bor med föräldrar, efter kön. År 2024. Procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Ungas boendemönster förändras i takt med stigande ålder. Andelen som bor med exempelvis en vän eller ett syskon är högst bland unga 16–19-åringar och lägst bland 25–29-åringar. Det är vanligare att 20–24-åringar bor ensamma jämfört med 25–29-åringar. Det är tvärt om vanligare bland 25–29-åringarna att bo med en partner jämfört med 20–24-åringarna.⁹

Bland unga 16–19 år bor de flesta ensamma (45 procent) av de som inte bor med föräldrar, följt av boende tillsammans med exempelvis en vän eller ett syskon (25 procent). Bland unga 20–24 år är det fortfarande vanligast att bo ensam (48 procent), därefter tillsammans med en partner (41 procent). Bland 25–29-åringar är det vanligast att bo tillsammans med en partner (57 procent), följt av att bo ensam (37 procent).

⁹ Antalet observationer för unga 16–19 år är för få för att redovisa andelarna för de som bor med partner/sambo/make/maka och med barn/partners barn. Sammantaget bor 30 procent av unga 16-19 år med partner, barn eller på annat sätt än ensam eller med annan person. Antalet observationer för unga 20–24 år är för få för att redovisa andelen för de som bor med barn/partners barn.

Figur 3.4. Hur unga i åldern 16–29 år bor, av unga som inte bor med föräldrar, efter ålder. År 2024. Procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Not: För åldersgruppen 16–19 år var antalet individer som bor med partner för få för att redovisa. För åldersgruppen 16–19 år och 20–24 år är antalet individer som bor tillsammans med eget/partners barn för få för att redovisa. Observera att det är möjligt att kryssa i på flera svarsalternativ.

Det finns få skillnader i hur unga bor, om de inte bor med föräldrar, efter sysselsättning. Det finns dock en skillnad, det är betydligt lägre andel unga som arbetar (6 procent) och unga som studerar (3 procent) som bor med barn jämfört med unga med annan sysselsättning (17 procent). Detta hänger delvis samman med att föräldralediga ingår i gruppen unga med annan sysselsättning.

Det är lika vanligt bland inrikes och utrikes födda unga att bo tillsammans med en partner och att bo ensamma. Bland utrikes födda är det en högre andel (13 procent) som bor med andra, exempelvis en vän eller ett syskon, jämfört med inrikes födda (6 procent).

Ungas boendeform

Majoriteten av unga i åldern 20–24 år som flyttat hemifrån bor i hyresrätt år 2023.¹⁰ Andelen är 73 procent och den har legat på i stort sett samma nivå sedan 2009. Även bland unga i åldern 25–29 år bor en majoritet i hyresrätt av de som flyttat hemifrån. Det finns ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan åldersgrupperna eller mellan killar och tjejer.

¹⁰ Undersökning av levnadsförhållanden, SCB.

Det är en högre andel unga som bor i bostadsrätt efter att ha flyttat hemifrån i åldersgruppen 25–29 år än i åldersgruppen 20–24 år, andelen var 24 respektive 15 procent år 2023. Det är ingen skillnad i andel mellan tjejer och killar som bor i bostadsrätt i någon av åldersgrupperna.

Andelen unga i åldern 20–24 år som bor i äganderätt efter att ha flyttat hemifrån var 11 procent år 2023. Det finns inte några skillnader i andelar mellan tjejer och killar eller mellan unga i åldern 20–24 år och 25–29 år.

Unga som hotats av vräkning eller vräkts

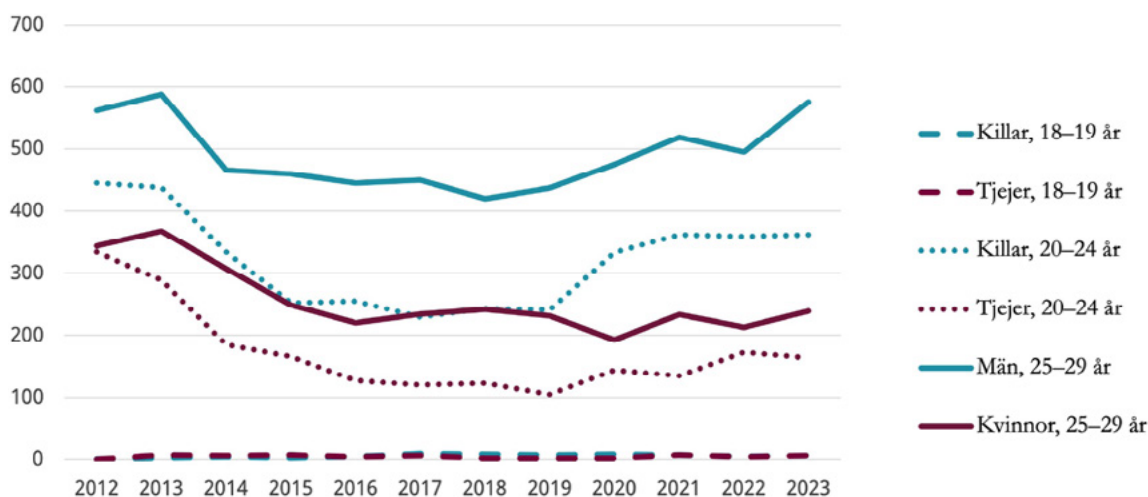
Enligt uppföljning från Kronofogdemyndigheten hotades 1 353 unga i åldersgruppen 18–29 år av vräkning år 2023. Föregående år var antalet 1 249 unga. Det var framför allt unga i åldern 25–29 år som hotades av vräkning under 2023 och en tydlig ökning syns bland män där antalet var 576, jämfört med 495 året innan. Över tid var det senast under 2013 som antalet var högre i denna grupp jämfört med 2023, i övrigt har antalet unga män som hotats av vräkning i åldern 25–29 år varit lägre alla år. En uppgång syntes dock under 2021 när antalet steg jämfört med tidigare år. Se figur 3.5.

Bland killar i åldersgruppen 20–24 år har antalet som hotats av vräkning legat relativt stabilt på en högre nivå under 2020–2023. Antalet har varierat mellan 333 och 362 de senaste åren, jämfört med cirka 250 åren 2015–2019. Antalet killar som hotades av vräkning i denna åldersgrupp var dock på den högsta nivån i början av mätperioden, under 2012 och 2013 var antalet cirka 440.

Bland unga kvinnor i åldersgruppen 25–29 år har antalet som hotats av vräkning ökat något under 2023 jämfört med året innan. Det rör sig om 239 unga kvinnor som hotades av vräkning, jämfört med 213 år 2022. Sett över en längre tidsperiod har antalet totalt sett minskat från högre nivåer 2012 och 2013.

Bland tjejer i åldersgruppen 20–24 år har antalet som hotats av vräkning också minskat över tid och varit lägre än bland kvinnor i den äldre åldersgruppen. Däremot har antalet ökat något på senare år efter 2020.

Bland killar och tjejer i den yngsta åldersgruppen 18–19 år har antalet som hotats av vräkning varit på en stadigt låg nivå under hela tidsperioden. Det rör sig om under 10 personer bland både killar och tjejer samtliga år.

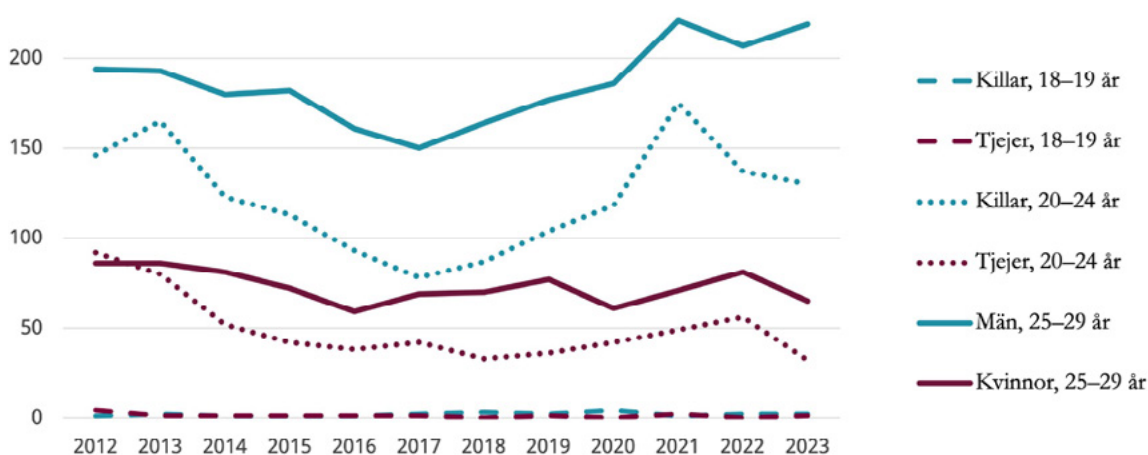
Figur 3.5. Inlämnade ansökningar om vräkning bland unga 18–29 år, efter kön och ålder. År 2012–2023. Antal.

Källa: Kronofogdemyndigheten, Uppföljningsverktyget WinIT.

Vad gäller vräkningar var det 449 unga i åldern 18–29 år som blev vräkta från sin bostad år 2023. Det rör sig om 165 unga i åldern 18–24 år och 284 unga i åldern 25–29 år. Högst var antalet bland unga män i åldern 25–29 år, i den gruppen var det 219 som vräktes under 2023. Det är en liten ökning jämfört med 2022. Motsvarande antal bland killar i åldern 20–24 år var 130. Antalet som vräkts i denna åldersgrupp har minskat sedan 2021 då det var en stor ökning jämfört med tidigare år.

Bland tjejer i åldern 20–24 år och bland unga kvinnor i åldern 25–29 år har antalet som vräkts minskat under 2023 jämfört med året innan. Sett över en längre tidsperiod är antalet vräkta tjejer i åldern 20–24 år på den lägsta nivån.

Bland killar och tjejer i den yngsta åldersgruppen 18–19 år har antalet som vräkts från sin bostad varit på en stadigt låg nivå under hela tidsperioden.

Figur 3.6. Verkställda vräkningar bland unga 18–29 år, efter kön och ålder. År 2012–2023. Antal.

Källa: Kronofogdemyndigheten, Uppföljningsverktyget WinIT

Ungas syn på sin boendesituation

I det här kapitlet beskrivs hur unga ser på sin boendesituation utifrån resultat från MUCF:s attityd- och värderingsstudie 2024.

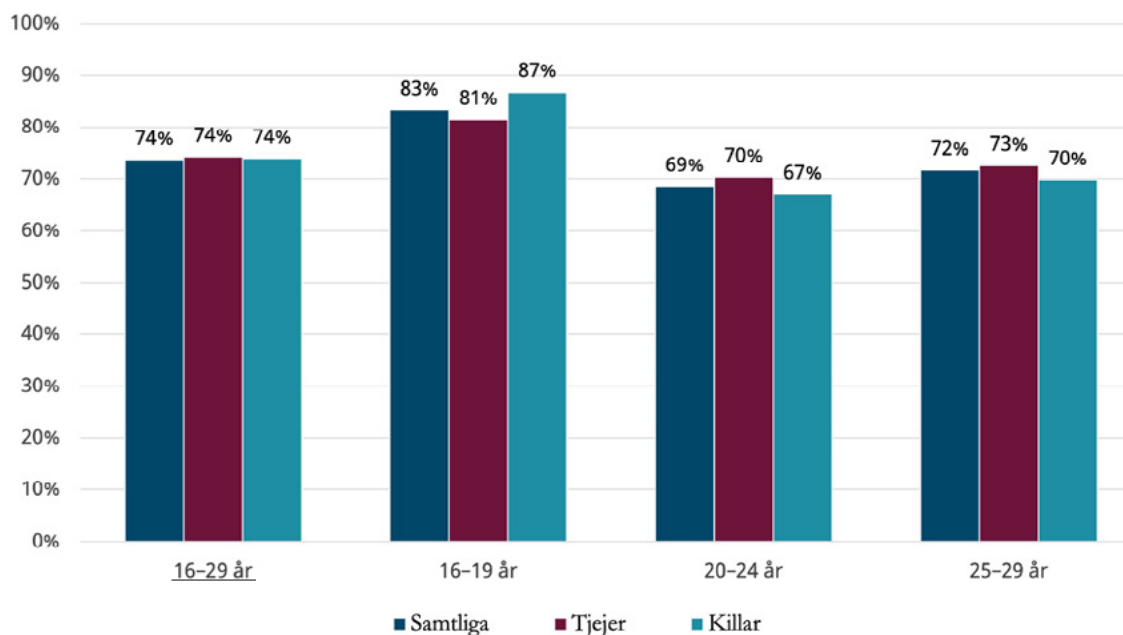
Kapitlet visar att:

- 74 procent av unga i åldern 16–29 år är nöjda med sin bostadssituation.
- 80 procent av unga i åldern 16–29 år är nöjda med platsen där de bor.
- 46 procent av unga i åldern 16–29 år tror att de kan påverka sitt boende.
- Unga 16–19 år är i högre grad nöjda med sin bostadssituation och platsen där de bor än unga i högre åldrar. Men 16–19-åringarna instämmer i lägre grad att de kan påverka sitt boende jämfört med unga i högre åldrar.
- Utrikes födda unga instämmer i lägre grad än inrikes födda unga att de är nöjda med sin bostadssituation och platsen där de bor.
- 24 procent av unga oroar sig för att bli bostadslösa. Det är vanligare att tjejer, utrikes födda och unga 20–24 år och 25–29 år oroar sig för att bli bostadslösa jämfört med killar, inrikes födda och unga 16–19 år.
- 9 procent av unga uppger att de har blivit orättvist behandlade när de sökt bostad. Det är en högre andel tjejer och utrikes födda unga som uppger orättvis behandling än killar och inrikes födda unga.

Ungas boendesituation

Tre av fyra unga nöjda med sin bostadssituation

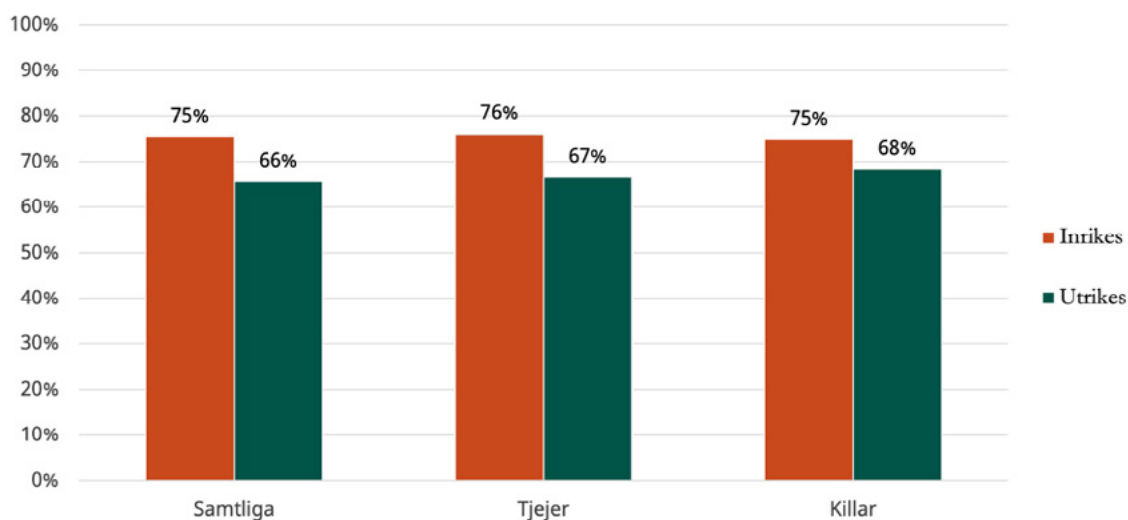
De flesta unga, 74 procent, är nöjda med sin bostadssituation. Det är vanligare att unga 16–19 år är nöjda med sin bostadssituation jämfört med unga 20–24 år och 25–29 år. Det finns ingen skillnad mellan killar och tjejer.

Figur 4.1. Unga 16–29 år som är ganska eller mycket nöjda med sin bostadssituation, efter kön och ålder. År 2024. Procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Det är vanligare att inrikes födda unga är nöjda med sin bostadssituation jämfört med utrikes födda unga. Bland inrikes födda unga är 75 procent ganska eller mycket nöjda, jämfört med 66 procent bland utrikes födda unga.

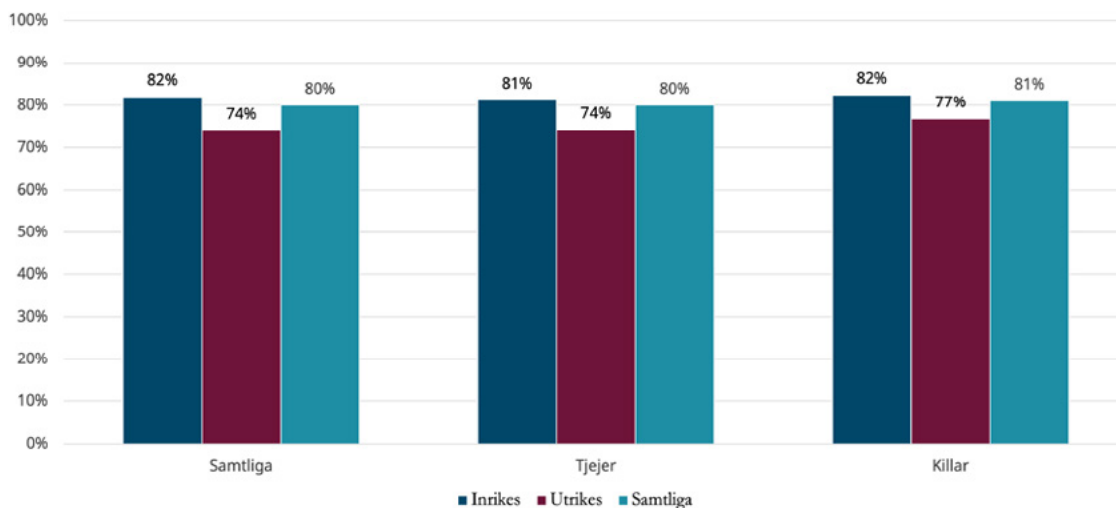
Figur 4.2. Unga 16–29 år som är ganska eller mycket nöjda med sin bostadssituation, efter födelse-land och kön. År 2024. Procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

De flesta unga som arbetar eller som studerar som sysselsättning är nöjda med sin bostadssituation, 77 respektive 74 procent. Bland unga med annan sysselsättning är det en lägre andel, 55 procent, som är nöjda med sin bostadssituation.

De flesta unga nöjda med platsen där de bor

De flesta unga, 80 procent, är nöjda med platsen där de bor. Det är vanligare att unga i åldern 16–19 år är nöjda med platsen där de bor jämfört med unga 20–24 år och 25–29 år. Bland unga 16–19 år instämmer 85 procent i att de är nöjda, jämfört med 78 procent bland unga 20–24 år och 79 procent bland unga 25–29 år. Det är även vanligare att inrikes födda unga är nöjda med platsen där de bor jämfört med utrikes födda unga, 82 jämfört med 74 procent. Det finns ingen skillnad mellan andelen killar och tjejer som är nöjda med platsen där de bor.

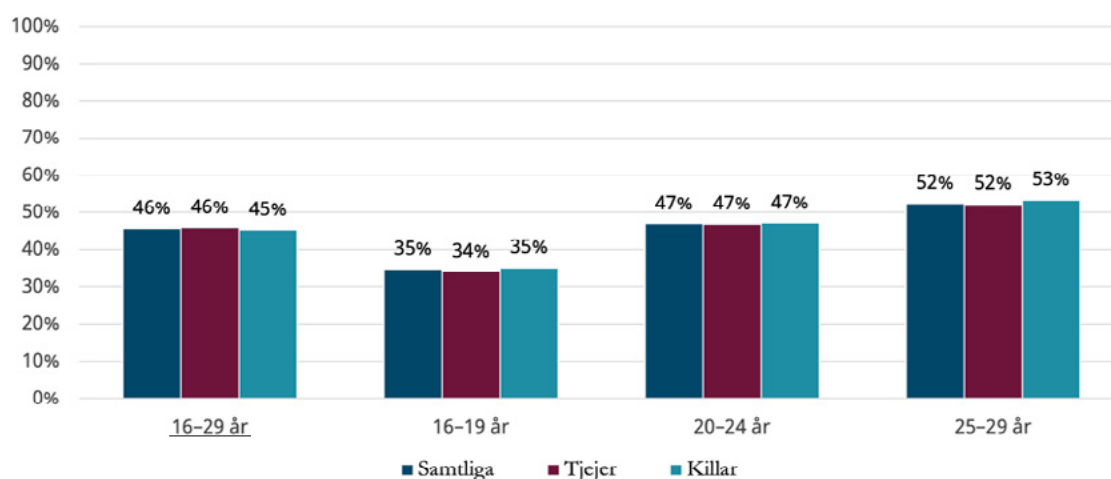
Figur 4.3. Unga 16–29 år, som är ganska eller mycket nöjda med platsen där de bor, efter födelseland och kön. År 2024. Procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

En klar majoritet av unga som arbetar respektive studerar är nöjda med platsen där de bor, 82 respektive 81 procent. Bland unga som har annan sysselsättning är det en lägre andel, 68 procent, som är nöjda med platsen där de bor jämfört med unga som arbetar eller studerar.

Knappt hälften av unga tror att de kan påverka sitt boende

Knappt hälften, 46 procent, av unga 16–29 år instämmer i att de tror att de kan påverka sitt boende. Det finns ingen skillnad mellan killar och tjejer eller mellan inrikes och utrikes födda. Inom gruppen unga (16–29 år) är det vanligast bland unga i åldern 25–29 år att hålla med om att de själva kan påverka sitt boende och minst vanligt bland unga mellan 16 och 19 år.

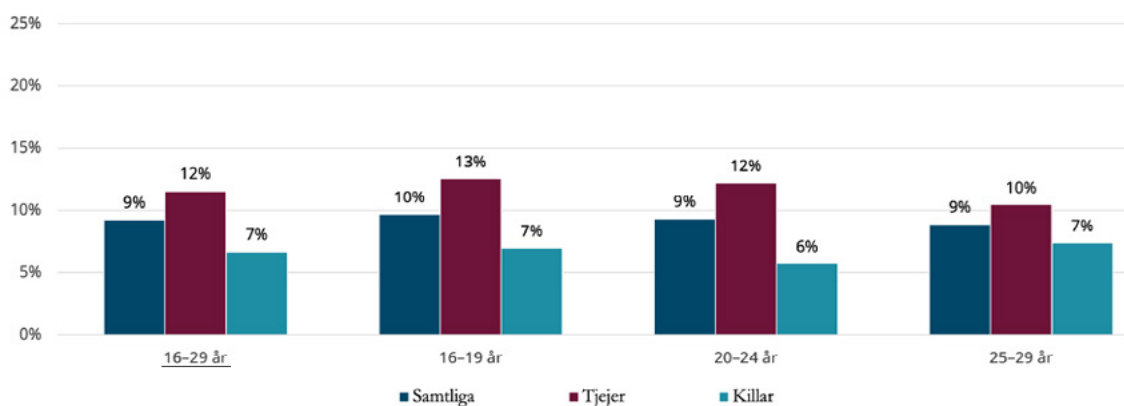
Figur 4.4. Unga 16–29 år som tror att de kan påverka sitt boende, efter kön och ålder. År 2024. Procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Unga som arbetar instämmer i högst grad, 55 procent, att de kan påverka sitt boende. 40 procent av unga som studerar instämmer i att de kan påverka sitt boende. Unga med annan sysselsättning instämmer i lägst grad, 30 procent, att de kan påverka sitt boende.

Utrikes födda och tjejer blir oftare orättvist behandlade när de söker bostad

Bland unga i åldern 16–29 år anger 9 procent att de har blivit orättvist behandlade i samband med att de har sökt bostad. Det är vanligare att tjejer anger att de har blivit orättvist behandlade jämfört med killar, 12 jämfört med 7 procent. Det finns inga skillnader mellan unga i olika åldrar.

Figur 4.5. Unga 16–29 år som anger att de blivit orättvist behandlade när de sökt bostad, efter kön och ålder. År 2024. Procent.

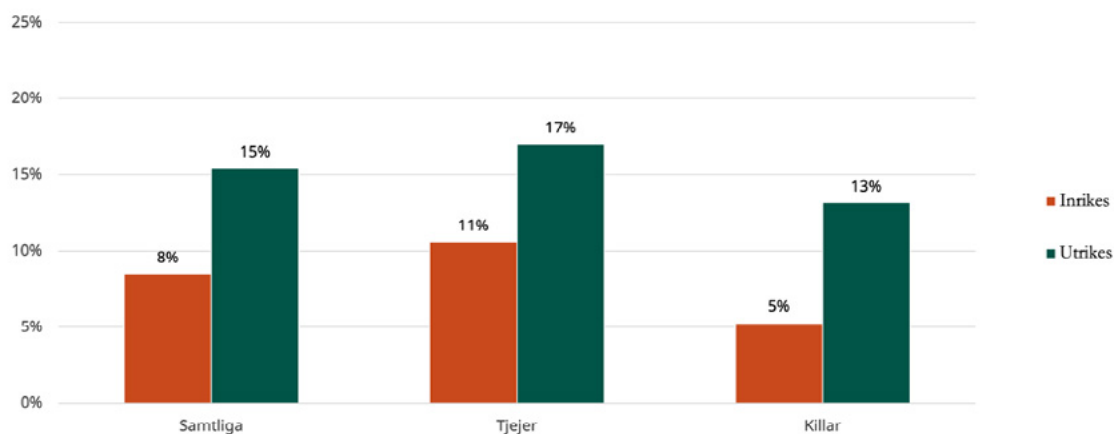
Not: Observera att axeln är bruten vid 25 procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Det är 3 procent av unga som har blivit orättvist behandlade med koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna¹¹ i samband med att de har sökt bostad. Det finns ingen skillnad mellan killar och tjejer eller unga i olika åldrar i detta hänseende.

¹¹ Etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning samt sexuell läggning.

Det är vanligare att utrikes födda unga anger att de blivit orättvist behandlade i samband med att de sökt bostad jämfört med inrikes födda unga, 15 jämfört med 8 procent. Skillnaden finns för både killar och tjejer. Det är även vanligare att unga utrikes födda anger att de blivit orättvist behandlade med koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna. 8 procent av utrikes födda och 2 procent av inrikes födda unga svarar att de blivit orättvist behandlade med koppling till en diskrimineringsgrund i samband med att de har sökt bostad.

Figur 4.6. Unga 16–29 år som anger att de blivit orättvist behandlade när de sökt bostad, efter födelseland och kön. År 2024. Procent.

Not: Observera att axeln är bruten vid 25 procent.

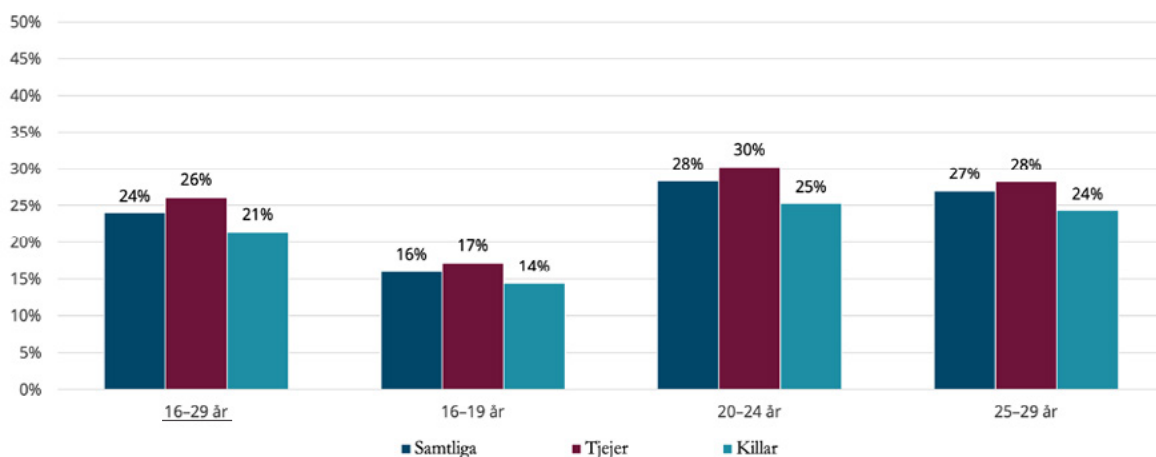
Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Var fjärde ung oroar sig för att bli bostadslös

Bland unga i åldern 16–29 år oroar sig 24 procent, antingen ibland eller ofta, för att bli bostadslösa.¹² Det är 7 procent som svarar att de oroar sig ofta. Det är vanligare att tjejer oroar sig för att bli bostadslösa jämfört med killar, 26 jämfört med 21 procent. Det är vanligare att unga i åldrarna 20–24 år och 25–29 år oroar sig för att bli bostadslösa jämfört med unga i åldern 16–19 år. Se figur 4.7.

Figur 4.7. Unga 16–29 år som ofta eller ibland oroar sig för att bli bostadslösa, efter kön och ålder. År 2024. Procent.

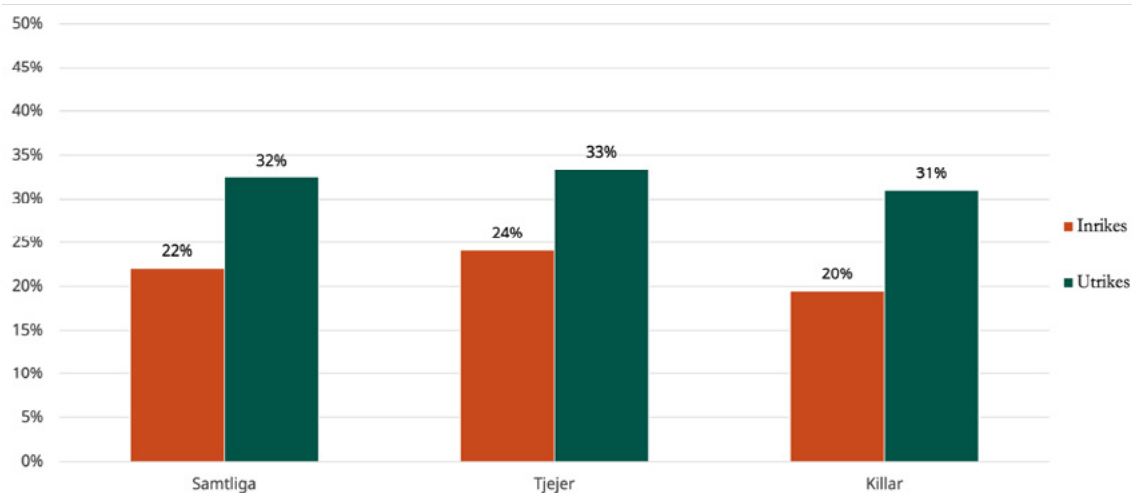
Not: Observera att axeln är bruten vid 50 procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

¹² I analysen av frågan har även de som svarat ”inte aktuellt” inkluderats bland svarande som inte angett att de oroar sig. Unga som svarat ”inte aktuellt” är i huvudsak unga som anger att de bor med föräldrar.

Det är vanligare att unga utrikes födda oroar sig för att bli bostadslösa, jämfört med unga inrikes födda. Bland utrikes födda oroar sig 32 procent för att bli utan bostad. Bland inrikes födda är motsvarande andel 22 procent. Skillnaden i oro finns bland både killar och tjejer.

Figur 4.8. Unga 16–29 år som ofta eller ibland oroar sig för att bli bostadslösa, efter kön och födelseland. År 2024. Procent.

Not: Observera att axeln är bruten vid 50 procent.

Källa: MUCF:s attityd- och värderingsstudie, 2024.

Bland unga som arbetar och unga som studerar oroar sig 6 procent ofta för att bli bostadslösa. Bland unga med annan sysselsättning är andelen högre, 17 procent oroar sig ofta för att bli bostadslösa.

Avslutande diskussion

I detta kapitel diskuteras rapportens resultat utifrån det ungdomspolitiska målet att alla unga ska ha goda levnadsvillkor och makt att forma sina liv (Skr. 2020/21:105). Barnkonventionen lägger också grunden för att varje barn upp till 18 år har rätt till social trygghet och skälig levnadsstandard, där bland annat tillgång till en bostad är viktigt.

I den ungdomspolitiska skrivelsen anges att goda levnadsvillkor förutsätter goda boendeförhållanden, vilket innefattar en bra bostad och relativt låga boendekostnader i förhållande till inkomsten. Ungas levnadsvillkor påverkas av hur den byggda miljön planeras, gestaltas och förvaltas samt hur unga själva kan påverka utvecklingen. Det råder ett underskott på bostäder för unga på den lokala bostadsmarknaden, enligt bedömningar från de flesta kommuner. Det beror dels på att det överlag finns för lite bostäder, dels att de tillgängliga bostäderna är för stora eller för dyra för unga. Andelen hyresrätter har minskat i kombination med att bostadsköerna växt. Samtidigt har det varit svårt för förstagångsköpare, i huvudsak unga, att köpa en bostad eftersom bostadspriserna ökat snabbare än inkomsterna (Skr. 2020/21:105). Det finns alltså flera utmaningar på bostadsmarknaden som kan vara särskilt stora hinder för unga.

Hälften av unga 16–29 år bor med sina föräldrar

Nära hälften av unga i åldern 16–29 år bor tillsammans med sina föräldrar. Men andelen unga som bor med föräldrar minskar markant med stigande ålder. Bland unga i åldern 16–19 år är det en övervägande majoritet som bor med sina föräldrar, medan hälften av unga i åldern 20–24 år gör det och en mindre andel bland unga i åldern 25–29 år. Att det är en hög andel unga i den yngsta åldersgruppen som bor med föräldrar är inte ett förvånande resultat eftersom det är en ålder då de flesta unga studerar och inte har uppnått myndighetsålder utan fortfarande är barn. Det är en lägre andel unga som arbetar som bor med sina föräldrar än unga som studerar eller har annan sysselsättning. Även Hyresgästföreningens undersökning visar att de flesta unga som bor kvar i föräldrahemmet är studerande eller står utanför arbetsmarknaden (Hyresgästföreningen 2023). Statistik från Eurostat visar att unga flyttar hemifrån något senare idag jämfört med tidigare. Men unga i Sverige flyttar hemifrån betydligt tidigare än unga i de flesta andra EU-länder.

Av unga i åldern 20–29 år som flyttat hemifrån bor majoriteten i hyresrätt, något som knappt har förändrats över tid. Hyresrätten dominerar i merparten av Sveriges kommuner och den är också avgörande för ungas inträde på bostadsmarknaden (SCB 2024, Hyresgästföreningen 2023). Däremot är det en högre andel unga som bor i bostadsrätt i åldersgruppen 25–29 år än i åldersgruppen 20–24 år. Det är en lägre andel unga som bor i äganderätt efter att ha flyttat hemifrån.

Bland unga 16–29 år som inte bor med sina föräldrar är det vanligast att bo med en partner, följt av att bo ensam. Det är däremot vanligare att unga 20–24 år bor ensamma jämfört med unga 25–29 år. Omvänt är det vanligare att unga 25–29 år bor med en partner jämfört med 20–24-åringarna. MUCF:s senaste Fokusrapport visar även att unga i landsbygdskommuner i högre grad än unga i storstadskommuner uppger att de bor tillsammans med en partner, maka/make eller sambo (MUCF 2024).

De flesta unga är nöjda med sin bostadssituation, men en fjärdedel oroar sig för att bli bostadslösa

Resultatet i denna rapport visar att de flesta unga är nöjda med sin bostadssituation, många är också nöjda med platsen där de bor. Unga som arbetar och unga som studerar är i högre grad nöjda jämfört med unga som har annan sysselsättning. Yngre unga 16–19 år är i högre grad nöjda med både sin bostadssituation och boendeplats än vad äldre unga i åldern 20–29 år är. Däremot är det en lägre andel unga i åldern 16–19 år som instämmer i påståendet att de kan påverka sitt boende jämfört med äldre unga. Så mycket som en fjärdedel av unga i åldern 16–29 år oroar sig för att bli bostadslösa och det är vanligare att unga i åldern 20–29 år gör det än unga i de lägre åldrarna. Hyresgästföreningens senaste undersökning om ungas boende visar att nästan var tredje ung person 20–27 år känner en oro för att inte hitta något boende i framtiden. Lika stor andel tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden (Hyresgästföreningen 2023). Att unga 16–19 år inte oroar sig lika mycket hänger förmodligen ihop med att unga i denna ålder i hög grad bor hos föräldrarna och att föräldrar är underhållsskyldiga till dess att barnet fyller 18 år eller längre¹³ om barnet fortfarande går i skolan. Många unga i åldersgruppen 16–19 år kan därmed antas ha en grundtrygghet i föräldrahemmet eftersom de fortfarande försörjs av sina vårdnadshavare.

Unga med annan sysselsättning än arbete eller studier oroar sig för att bli bostadslösa i högre grad än unga som arbetar eller studerar. Särskilt stor är skillnaden mellan grupperna när det gäller om de oroar sig ofta, där unga med annan sysselsättning gör det i betydligt större utsträckning. Unga med annan sysselsättning är en heterogen grupp som består av unga föräldralediga, arbetslösa, sjukskrivna, unga som frivilligt är hemma utan arbete eller annan, ej specificerad, sysselsättning. MUCF har tidigare belyst att sysselsättning är en möjlig indikator på ekonomisk ställning och att det går att göra kvalificerade antaganden om ungas ekonomiska situation utifrån det. Exempelvis går det att anta att den grupp av unga som inte arbetar eller studerar generellt har en sämre ekonomisk situation jämfört med unga som arbetar (MUCF 2022).

Fler hotas av vräkning, men färre vräks

Antalet unga som hotades av vräkning ökade under 2023, medan antalet som faktiskt vräktes från sin bostad minskade något. Vad gäller hot om vräkning var det framför allt unga i åldern 25–29 år som drabbades och en tydlig ökning syns bland unga män i denna åldersgrupp. Antalet som vräktes från sin bostad är också högst bland unga män i åldern 25–29 år och bland dessa syntes en liten ökning jämfört med 2022. Antalet som vräktes 2023 minskade bland övriga grupper, särskilt bland tjejer i åldern 20–24 år. En möjlig förklaring till minskningen är att fler kommuner arbetar med vräkningsförebyggande åtgärder, något som Boverket följt upp fyra år i rad. I antal rör det sig om 251 kommuner som arbetat med denna typ av åtgärder under 2024, oftast genom samverkan med kommunens allmännyttiga bostadsbolag.

¹³ I Föräldrabalken FB 7 kap. 1 § anges att föräldrarna är underhållsskyldiga under den tid som skolgången pågår, dock längst till dess att barnet fyller 21 år. Studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning räknas till skolgång.

Många kommuner arbetar också med särskilda förebyggande åtgärder för att förhindra vräkning hos barnfamiljer. För personer som inte blir godkända som hyresgäster på den ordinarie bostadsmarknaden erbjuder de flesta kommuner särskilda boendelösningar, oftast genom socialtjänsten. Allt fler kommuner arbetar med metoden ”Bostad först”¹⁴ för att motverka hemlöshet (Boverket 2024). Utifrån detta är det fortfarande problematiskt att antalet som hotats av vräkning och som vräkts från sin bostad är på fortsatt högre nivåer bland killar i åldern 25–29 år.

Inga uppenbara förklaringar till skillnader mellan killar och tjejer

De flesta killar och tjejer är nöjda med sin bostadssituation och platsen de bor på. I detta avseende finns inga skillnader mellan killar och tjejer. Med det finns också vissa skillnader både i hur unga bor och hur de upplever sin bostadssituation. Det är något vanligare att killar bor med sina föräldrar jämfört med att tjejer gör det. Bland de unga som flyttat hemifrån är det vanligare att killar bor ensamma än tjejer. Det är klart vanligare att tjejer bor med en partner och med sitt eller partners barn än att killar gör det. En högre andel tjejer oroar sig för att bli bostadslösa jämfört med killar och tjejer upplever oftare att de blivit orättvist behandlade i samband med att de sökt boende. Det finns däremot ingen skillnad i andelen som anger att de utsatts för diskriminering. Det finns inte någon entydig förklaring till vad skillnaden i erfarenhet av orättvis behandling beror på. I Hyresgästföreningens undersökning av ungas boende (2023) framkommer att det är förhållandevis vanligt att unga utsätts för sexuella trakasserier i samband med att de sökt boende (10 procent). I rapporten finns även flera exempel på utsatthet bland tjejer. Sexuella trakasserier är en form av diskriminering, men det är möjligt att många inte känner till att så är fallet. I så fall skulle skillnaden i utsatthet för orättvis behandling men inte diskriminering kunna förklaras av detta.

¹⁴ Arbetsättet i ”Bostad först” utgår från att en egen bostad är en grundläggande mänsklig rättighet och att människor behöver ett tryggt boende. Personer i akut hemlöshet erbjuds ett eget kontrakt, vilket kombineras med frivilliga och individuellt anpassade hjälpinsatser. ”Bostad först” utgör en del av regeringens nationella hemlöshetsstrategi 2022–2026. Socialstyrelsen har fått i uppdrag att årligen utlysa statsbidrag till kommunerna under strategiperioden för att starta, utöka eller förbättra verksamheten enligt metoden (SKR 2024).

En viktig förutsättning för att få en bostad och kunna ha kvar den är en stabil ekonomisk situation och att kunna betala hyran. Att ha sysselsättning är ofta en förutsättning för detta, genom lön eller studiemedel. Grupper som i högre grad är arbetslösa eller står utan arbete eller studier kan förväntas ha en högre risk att bli bostadslösa. Killar är i högre grad än tjejer arbetslösa och tillhör i högre grad gruppen unga som varken arbetar eller studerar. Samtidigt kan vi se att andelen unga som studerar på universitet eller högskola som bedömer att studiemedel räcker har minskat de senaste åren (ungidag.se), vilket kan förväntas påverka tjejer i högre grad. Resultat visar att killar i högre utsträckning än tjejer både hotats med vräkning och vräkts från sin bostad. Förklaringen till att en högre andel tjejer oroar sig för att bli bostadslösa jämfört med killar är därför inte tydlig. Flera studier pekar på att kvinnor och män bedömer risk på olika sätt, där kvinnor tenderar att bedöma risker som högre än män (Rolison & Shenton 2018; Weber, Blais & Betz 2002). Tjejers högre oro för att bli bostadslösa skulle möjligen kunna förklaras av olika riskbedömning.

Utrikes födda unga möter större utmaningar än inrikes födda

Det finns få skillnader när det gäller vem utrikes och inrikes födda unga bor tillsammans med men deras boendesituation skiljer sig på flera andra sätt. Utrikes födda unga är mindre nöjda både med sin bostadssituation och platsen där de bor. De oroar sig i högre grad för att bli bostadslösa och anger i högre grad att de utsatts för orättvis behandling och diskriminering än inrikes födda. Att utrikes födda unga i lägre grad är nöjda med sin boendesituation kan bero på deras levnadsvillkor i övrigt. Höga kostnader för boende är en av utmaningarna den ungdomspolitiska skrivelsen lyfter fram att unga möter på bostadsmarknaden (Skr. 2020/21:105). Att en högre andel utrikes födda unga är arbetslösa och har ekonomiskt bistånd jämfört med inrikes födda skulle alltså kunna förklara skillnader i nöjdhet och en högre oro för att bli bostadslös. Att utrikes födda unga i högre grad anger att de utsatts för diskriminering ligger i linje med tidigare enkätundersökningar (Hyresgästföreningen 2023), anmälningar till Diskrimineringsombudsmannen (2024) och flera studier som visar på att det förekommer diskriminering på etnisk grund på bostadsmarknaden i Sverige (Ahmed, A. & Bandick, R. 2024; Ahmed & Nsabimana 2024; Ahmed & Hammarstedt 2008).

Behov av mer kunskap

Resultaten i denna rapport pekar på att de flesta unga är nöjda med sin bostadssituation och platsen där de bor. Det finns dock skillnader mellan unga som i vissa fall är problematiska. Unga utrikes födda har en sämre boendesituation än andra unga. De oroar sig också i hög grad för att bli bostadslösa. Det finns även vissa skillnader mellan killar och tjejer.

En hög andel unga bor med sina föräldrar även efter att de fyllt 20 år. Detta behöver inte vara ett problem i sig, men kan vara det om det beror på att unga saknar möjligheter att flytta från föräldrahemmet. Att en högre andel unga som studerar och som har en annan sysselsättning än arbete eller studier bor med föräldrar, kan vara en indikation på att vissa unga bor med föräldrar för att andra möjligheter saknas, eftersom unga som inte arbetar ofta har mindre ekonomiska resurser.

Därutöver finns det begränsat med kunskap om antalet unga i hemlöshet. I dagsläget finns enbart data över de som har kontakt med socialtjänsten. Det finns alltså ett behov av att öka kunskapen om unga som har ekonomiska svårigheter att ta sig in på bostadsmarknaden. Det finns även behov av att öka kunskapen om unga som möter andra hinder såsom diskriminering eller orättvis behandling, vilket 9 procent av unga anger att de gjort.

En utmaning för att undersöka ungas boendesituation generellt, och sårbara grupper unga specifikt, är bristen på tillförlitliga data. Befintliga enkätundersökningar ger delvis olika resultat och det saknas idag bra verktyg att undersöka hemlöshet bland unga. Att vidareutveckla indikatorer för ungas boendesituation är en central faktor för att på ett bra sätt kunna följa området framöver.

Referenser

Arbetsförmedlingen (2025). "Arbetsmarknadsläget i Sveriges län". Kvartal 4 2024. Af-2025/0002 1545.

Brå (2024:6). "Dödligt våld i Sverige sedan 1990. Omfattning, utveckling och karaktär". Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brå (2023:13). "Barn och unga i kriminella nätverk. En studie av inträde, brott, villkor och utträde". Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Cronert, A. & Österman M. (2023). "Köer och valdeltagande i de allmänna valen 2022". Statsvetenskaplig tidskrift. 125(4).

Folkhälsomyndigheten (2025). "Ungas hälsa, relationer och sexliv – Resultat från UngKAB23". Solna: Folkhälsomyndigheten.

Folkhälsomyndigheten (2024a). "Föräldrar och unga – om ANTS och psykisk hälsa". Solna: Folkhälsomyndigheten.

Folkhälsomyndigheten (2023a). "Folkhälsan i Sverige. Årsrapport 2023". Solna: Folkhälsomyndigheten.

Folkhälsomyndigheten (2023b). "Psykisk hälsa och suicid i Sverige – Statistik om nuläge och utveckling fram till 2022". Solna: Folkhälsomyndigheten.

Folkhälsomyndigheten (2024b). "Skolstress, självrapporterade hälsobesvär och livstillfredsställelse bland skolbarn (resultat Skolbarns hälsovanor 2021/2022)". Solna: Folkhälsomyndigheten.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/tolkad-rapportering/skolbarns-halsovanor/huvudsakliga-resultat-2021-2022-for-skolbarns-halsovanor/skolstress-sjalvrappporterade-halsobesvar-och-livstillfredsstallelse-bland-skolbarn-resultat-skolbarns-halsovanor-2021-2022/>

Hämtad 23 januari 2025.

Folkhälsomyndigheten och MUCF (2023a). "Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva". Solna: Folkhälsomyndigheten. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

MUCF (2024:1). "Ung idag 2024:1. En sammanfattad bild av ungas levnadsvillkor i Sverige". Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

SKR (2024). Metodutveckling, Bostad först.

<https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/planeringbyggandebostad/bostadsforsorjningbostadspolitik/bostaderforalla/utanbostadhemloshet/metodutveckling-bostadforst.5063.html>

SCB (2022). Cirka 7 800 kr i hyra för en trerumslägenhet. Statistiknyhet från SCB 2022-09-30:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-bebyggelse-och-mark/bostader-och-boende/hyor-i-bostadslagenheter/pong/statistiknyhet/hyor-i-bostadslagenheter-2022/>

Hämtad 21 januari 2025.

SCB (2024). Drygt 5,2 miljoner bostäder i landet. Statistiknyhet från SCB 2024-04-18:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-bebyggelse-och-mark/bostader-och-boende/bostadsbestand/pong/statistiknyhet/bostadsbestandet-31-december-2023/>

Hämtad 21 januari 2025.

SCB (2024). Högre hyreshöjning 2024. Statistiknyhet från SCB 2024-10-04:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-bebyggelse-och-mark/bostader-och-boende/hyor-i-bostadslagenheter/pong/statistiknyhet/hyor-i-bostadslagenheter-2024/>

Hämtad 21 januari 2025.

SCB (2024). Genomsnittlig hyra för en nybyggd hyreslägenhet med tre rum 2023

uppgår till 11 125 kr i månaden. Statistiknyhet från SCB 2024-10-04:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-bebyggelse-och-mark/bostader-och-boende/avgifter-hyor-for-nybyggda-lagenheter/pong/statistiknyhet/avgifterhyor-for-nybyggda-lagenheter-2023/>

Hämtad 21 januari 2025.

Socialstyrelsen (2024). Kartläggning av hemlösheten 2023.

Personer i hemlöshet i behov av socialtjänsten.

Ungidag.se. Tycker att studiestödet räcker.

https://ungidag.se/indikator/ekonomisk_och_social_utsatthet/tycker-att-studiestoedet-raecker-hoegskola-och-universitet

Hämtad 20 december 2024.

Ungdomsstyrelsen (2011:4). Fokus 11. En analys av ungas bostadssituation.

Weber, E. U., Blais, A.-R., & Betz, N. (2002). A domain-specific risk-attitude scale: Measuring risk perceptions and risk behaviors. "Journal of Behavioral Decision Making, 15", 263–290.

<https://doi.org/10.1002/bdm.414>

Hämtad 6 december 2024.

Bilaga 1.

Attityd- och värderingsstudien 2024

I den här bilagan redovisas mer utförlig information om enkätundersökningen attityd- och värderingsstudien 2024. Observera att enkäten skickas ut till personer 16–74 år. I denna rapport redovisas endast resultat för unga 16–29 år.

Om undersökningen

Attityd- och värderingsstudien är en enkätundersökning som genomförs återkommande av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Det är sjunde gången som undersökningen genomförs. Studien genomfördes första gången 1993 av Barn- och ungdomsdelegationen. Sedan dess har MUCF genomfört återkommande enkätundersökningar åren 1997, 2003, 2007, 2013, 2019 och 2024. Den senaste undersökningen genomfördes under våren 2024, enkäten har varit öppen att svara på under perioden 10 april till 23 augusti 2024.

Enkäten som använts finns tillgänglig i sin helhet på MUCF:s webbplats www.mucf.se. Respondenterna har kunnat besvara enkäten både på webb/mobil och i pappersversion, en övervägande majoritet har besvarat enkäten digitalt. De unga som har besvarat enkäten har fått ett superpresentkort som tack. Institutet för kvalitetsindikatorer har ansvarat för genomförandet av datainsamlingen i samverkan med MUCF.

Urval

Attityd- och värderingsenkäten skickades ut till sammanlagt 15 000 slumpmässigt utvalda personer i åldern 16–74 år under våren 2024. Det huvudsakliga syftet med undersökningen är att undersöka ungas attityder. För att möjliggöra jämförelser inom ungdomsgruppen skickades flest enkäter ut till unga. Till gruppen unga i åldern 16–29 år skickades 12 000 enkäter ut. Till den äldre jämförelsegruppen i åldern 30–74 år skickades 3 000 enkäter. Urvalet har dragits som ett obundet slumpmässigt urval från Skatteverkets folkbokföringstjänst Navet. Urvalet drogs 2024-03-27.

Förändringar i storlek på urval bland unga

I attityd- och värderingsstudien används ett representativt urval av svenska befolkningen i åldern 16–74 år. Attityd- och värderingsstudien 2024 har en svarsfrekvens på 37 procent. Svarsfrekvensen har minskat något jämfört med den undersökning som gjordes år 2018, då var svarsfrekvensen 41 procent.

Tabell 1. Antal personer i urval och svarsfrekvens för tidigare omgångar av attityd- och värderingsstudien.

År	1997	2002	2007	2013	2018	2024
Antal i urvalet	6000	6500	7500	9000	9000	15000
Svarsfrekvens (procent)	67	57	53	57	41	37

Svarsfrekvensen i enkätundersökningar sjunker generellt både i världen och i Sverige (SOM 2024). Det gör att olika jämförelsegrupper blir mindre och det blir svårare att uttala sig om skillnader mellan dem. Både i 2013 och 2018 års studie ingick 9 000 personer i hela urvalet, men år 2024 har urvalet utökats till 15 000 personer. Ökningen har gjorts i åldersgruppen 16–29 år, där har antalet i urvalet ökat från 6 000 till 12 000 personer. Förändringen gör det fortsatt möjligt att redovisa statistiska skillnader inom gruppen unga utifrån kön och uppdelat på ålderskategorierna 16–19 år, 20–24 år samt 25–29 år.

Svarsfrekvens

Sammanlagt svarade 4 508 personer bland unga 16–29 år på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 37,6 procent.

Svarsbortfallet varierar med kön och ålder. Unga i yngre åldrar har svarat i större utsträckning än unga i äldre åldrar och tjejer har svarat i högre utsträckning än killar. Resultaten som redovisas i rapporten har viktats för juridiskt kön (kvinna eller man) och ålder (16–19 år, 20–24 år, 25–29 år).

Tabell 2. Svarsfrekvens i olika grupper, efter ålder och kön. 2024. Antal samt procent.

Ålder	Antal i urvalet	Antal svar	Svarsfrekvens (procent)
Totalt 16–74 år	15 000	5 575	37,2
16–29 år	12 000	4 508	37,6
16–19 år	3 476	1 707	49,1
20–24 år	4 187	1 441	34,4
25–29 år	4 337	1 360	31,4
30–74 år	3 000	1 067	35,6
30–54 år	1 739	484	27,8
55–74 år	1 261	583	46,2
Tjejer / Kvinnor	7 177	2 984	41,6
Killar / Män	7 823	2 591	33,1

Skevheter i bortfall och viktning

Ett problem i alla former av enkätundersökningar är svarsbortfall i det representativa urvalet. Bortfallet blir särskilt problematiskt om bortfallet är ojämnt fördelat mellan olika grupper. Skevhet i bortfallet gör att resultaten från de statistiska skattningarna riskerar att bli missvisande och inte på korrekt sätt återspeglar hela befolkningens attityder och värderingar. För att kompensera för överrepresentationen används det i attityd- och värderingsstudien 2024 enbart viktade skattningar för de siffror som redovisas i texter, figurer och tabeller.

Vikterna tar hänsyn till skevhet i kategorierna juridiskt kön och ålder. Som underlag för viktningen har Statistiska centralbyråns statistik över totalbefolkningen i november 2023 använts. Kategorierna som använts för viktning av datamaterialet när både unga och den äldre jämförelsegruppen studeras, utgörs av:

- **Kön:** Kvinnor och män
- **Åldersgrupper:** 16–19 år, 20–24 år, 25–29 år

Redovisning av resultat

I den här rapporten studeras skillnader mellan olika grupper av unga. När resultat redovisas uppdelat på kön används den könsidentitet som respondenterna själva uppger att de identifierar sig med. Ungas som identifierar sig med en annan könsidentitet eller som är osäkra på sin könsidentitet redovisas inte i den könsuppdelade statistiken, men ingår alltid i resultat för hela gruppen unga.

Samtliga resultat i rapporten som berör unga i åldern 16–29 år har kontrollerats för skillnader utifrån angiven könsidentitet. Resultaten i studien har också kontrollerats för eventuella skillnader mellan unga i tre åldersgrupper; 16–19 år, 20–24 år samt 25–29 år samt skillnader mellan unga som angett att de är födda i Sverige och unga som angett att de är födda i något annat land än Sverige.

Resultat i rapporten som visar skillnader mellan grupper och/eller över tid diskuteras i löptext i de fall skillnaden är statistiskt säkerställd. I denna rapport anses skillnaden vara statistiskt säkerställd om konfidensintervallen för de olika gruppernas andel inte överlappar. Konfidensintervallen är beräknade på 95-procentsnivå. I rapportens figurer redovisas däremot både statistiskt säkerställda och ej statistiskt säkerställda skillnader.

Kodningen av enkätfrågorna har gjorts på samma sätt genom hela rapporten. Svaren har delats upp i respondenter som angett eller inte angett ett visst svarsalternativ, eller som rankar någonting som positivt eller inte. En principiell hållning i framtagandet av resultat har varit att respondenter som rankat någonting på den övre halvan av skalan har kategoriserats som att de instämmer eller att de rankat företeelsen som positiv. Neutrala mittenalternativ har tolkats som att respondenterna inte instämmer eller att företeelsen inte rankats som positiv.

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civillsamhällesfrågor